

## КОНСТАНТИН БЕРНЕР

Константин Всеволодович Бернер е роден на 19 януари 1930 г. в Казанлък. Баща му, Всеволод Бернер, е бил артилерийски офицер, възпитаник на Санкт-Петербургската военна академия, който след прогонване на армията на ген. Врангел се установява да живее в Казанлък. Фамилията му е от шведски прадеди, привлечени като инструктори в руските железници.

Спомен за семейство Бернер споделя Стефан Саранеделчев: "Спомням си, че бях много малък, когато за първи път чух това фамилно име. То се произнасяше от татко с особено уважение във връзка с една случка, свързана с бащата на Константин Бернер. Това е било през пролетта на 1945 г. Баща ми наскоро се е завърнал от фронта и решил със свой приятел да отидат на вечерна прожекция на някакъв филм. Докато вървели, някъде там, в тъмнината, срещу тях изскачат 5-6 разпасани, пияни съветски войници от пребиваващия по това време в Казанлък окупационен корпус. Нахвърлят се, като искат пари. Баща ми и неговият приятел започват да се съпротивляват, но ръкопашният бой е твърде неравностоен. Вдига се страхотна олелия и в този момент от близка къща излиза Всеволод Бернер. С респектиращ силен глас на чист руски език заповядва на войниците да преустановят с мародерското нападение и че това е непростимо за войници на велика страна, която те трябва да прославят с войнски подвизи, а не с пиянски изстъпления над мирни български граждани. Войниците се стъписват, преустановяват нападението и се оттеглят в тъмнината."

През 1948 г. Константин Бернер завършва средно образование в Първа мъжка гимназия Казанлък. След това завършва полувисшия Учителски институт в Пловдив. За първи път името му като учител се среща в летописната книга за учебната 1951/1952 г. на Народно основно училище „Т. Юлиев“ - Казанлък (със сегашен правоприемник СУ „Екзарх Антим“), където е преподавател по руски език. През учебната 1953/1954 г. се премества в новооткритото Второ единно училище като е учител по руски език в прогимназиалните класове (от 5-ти до 7-ми клас вкл.). и е там до образователната реформа през лятото на 1960 г.

Стефан Саранеделчев си спомня: "През тези години името на високия, рус, със сини очи, високо чело, правилен нос и розови бузи, симпатичен учител нашумя сред казанлъшките ученици с хитрите си ходове да хваща нечестни преписвачи. Запомнил съм разкази на учениците за един от тези ходове: Бернер дава контролна (класна) и спокойно сядат отпред до катедрата, широко разперил пред

лицето си последния брой на вестник. Преписвачите се заблуждават, че той не ги вижда, но учителят предвидливо е направил малка дупчица във вестника и през нея вижда всичко. След края на часа събира тетрадките и незабавно написва на преписвачите единици (такава тогава беше оценката при преписване)."

От септември 1960 г. Константин Бернер е назначен в новото ОУ „Г. Кирков“. За този негов учителски период е споменът на Иванка Делчева: „Един учител, когото помня и сякаш днес е пред очите ми е Константин Бернер - учителят, който ми предаде любовта към руския език. Тогава езикът се изучаваше от пети клас. Учебникът беше с твърди корици и червена обложка. Когато влезе учителят всички замряхме - пред нас стоеше висок, строен и красив мъж. Но скоро той се усмихна и с присъщото му чувство за хумор се представи. Да, бяхме смутени. Помня един случай с наш съученик - след класна работа по руски другарят Бернер ни върна тетрадките и поръча за другия път да бъдат подписани от родителите. Съученикът ни, който имаше слаба оценка нямаше подпис и на зададените въпроси на учителя отговаряше с: „Тц...“ Изведнъж Бернер на две крачки стигна до черната дъска, взе тебешира и направи няколко движения по нея. Ние гледахме смутено и изведнъж започнахме да се смеем - той беше нарисувал едно прасенце с много сладка муцунка. Обърна се към съученика ни и каза: „Ето тези казват така!“ Веднъж, след като бяхме изучили падежите, получихме задача да попълним липсващи окончания. В къщи може би по интуиция аз успях да ги нанеса правилно. В часа другарят Бернер ме похвали и ме изкара на дъската да ги попълня там. Но аз не можах да се справя за отличен. Постави ми добър, но ми даде и добър урок, че трябва не само да се ориентирам, но и да помня. Това ми помогна по-късно и при другия чужд език. Спомням си още един случай с него - за ученик, който беше преписал окончанията на съществителните по време на класната работа. Той му я върна и го накара да напише на дъската поправеното съществително стол -ум; стол- ца; стол- ру; стол- ва; стол-ум; стол- ро; стол-бу; стол-ва; стол- ум; стол- пат; стол-ки; стол - па; стол- се., Ум царува, ум робува, ум патки пасе!“ С това ни научи да внимаваме и да мислим, когато пишем и четем. Беше и много добър актьор. Всички текстове четеше много талантливо, с майсторство на актьор и ние се стараехме да му подражаваме."

В ОУ „Г. Кирков“ К. Бернер остава на работа до есента на 1962 г., когато постъпва в ОУ „Паисий Хилендарски“. В това училище той е до 1971 г. Учениците му и там са с отлични спомени. Стефан Шопов, на който е бил учител по руски език от 5-ти до 8-ми клас през периода 1962 - 1966 г., споделя с уважение: „Константин Бернер бе изключително умен човек. Веднъж по повод на някакъв урок заяви, че може да каже наизуст която и да е страница от учебника по руски език. Понеже някои съученици изразиха гласно съмнение за това, Бернер им даде учебника и ги

накара да отгръщат, където си искат. Действително, където и да отгръщаха, учителят без никакви грешки казваше наизуст всичко написано там."

От 1971 г. до 1980 г. К. Бернер е учител по руски език в ОУ „Христо Смирненски". За този период от неговия учителски стаж пише Цветан Вълев живеещ сега в гр. Финикс, САЩ: „Константин Бернер бе съученик на баща ми. Човек надарен с физическа красота, излъчващ ерудиция. Голям кавалер и вечно усмихнат, но имаше силови маниери спрямо нас учениците. Не обичаше да оспорват или коментират неговите заповеди. Аз лично изпитвах страх от неговите изпитвания. Говореше ни все на руски и очакваше учениците да владеят падежите, граматиката и уроците наизуст. Това сега ми дава много предимство, защото говоря не лошо и разбирам свободно този език."

През 1980 г. Бернер преминава на работа в ОУ „Бончо Шанов", а през 1985 г. в Механотехникума, където се пенсионира през 1990 г.

Константин Бернер е известен и с тънкото си чувство за хумор. За много изяви на това чувство си спомня неговият приятел, актьорът Жоро Антоф. През 70-те години Жоро е артист в Ямболския театър. При едно от връщанията си в Казанлък, компания от негови приятели, между които и Константин Бернер му гостува в казанлъшкия дом. Един носи вино, други мезета. Между мезетата - гъби. Започнала веселба, но в един момент някой се сетил, че без много да му мислят консумират гъбите, а не са абсолютно сигурни в тяхната ядливост. А и наскоро съседско семейство при консумация на гъби е изгубило живота си. В този момент Константин Бернер весело възкликнал: „Няма страшно, ще продължим веселбата горе..." и посочил небето.

За съжаление животът на Константин Бернер прекъсва преждевременно по един нелеп начин - на 25 август 1997 г. на шосето между Казанлък и Крън загива при автомобилна злополука.

Има двама сина: единият е Милко Бернер, инженер-химик, доктор на науките, офицер, участвал е в много мисии в чужбина и е заместник-министър на МВР. Другият е Владимир Бернер - преводач от руски език, който през 2018 г. Съюзът на преводачите в България удостоява с единствената награда за цялостна дейност в областта на превода.